

KÖZMŰVELŐDÉS

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS SZÉPIRODALMI KATHOLIKUS HETILAP.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
GYULAFEHÉRVÁR (VÁR)
Telefon szám 16.

LAPTULAJDONOS
Az Erdélyi Róm. Kath. Irodalmi Társulat.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre	8 kor
Félévre	4 "
Negyedévre	2 "

MEGJELENIK MINDEN SZOMBATON.

Te népünk ékessége vagy.

Dicső emlékü urunk, királyunk halálzásának első évfordulójakor Mária Valéria kegyeletes emlékezetül püspök urunknak küldte Ő felségének szent olvasóját. A rajta csüngő éremben ő excellenciája fölismerte azt az ezüstérmét, amelyet IX. Pius pápa küzdelmes élete legáldottabb napján adományozott, amikor a szeplőtelen Fogantatás hitének mindent fölülhaladó eszményiségét, mint nyilvánkozott igazságot kihirdette az önző zavarban széttépett és megtévesztett világnak.

Az érem fölírata: Tu honorificentia populi nostri. Te népünk tisztessége vagy. Mert ha az emberiség teljes hibátlanságban és az isteni hivatottság felé tökéletes ragadtatásban meg nem dicsőülhet: derit mégis fényt reá azon örvendezés, amellyel szíve elfogódik, mikor hienni siet a Boldogságos Szűz malaszt-bírájának homály nélkül tündöklő teljességét.

De e legköltőibb eszményiség és legigazabb valóság memyei látomásával ellentétben, amely fölemelkedett a világ egének boltozatán, — a földet már negyedik éve iszonyataival borítja el az eredeti

bűnnek minden átka és gonosz következménye.

A nap hibátlan ragyogásába öltözött Asszony, aki föltűnik az égen, (Jel. 12.1.) a legtökéletesebb szellemiséget jelenti, amire hivatott az ember. Az ember pedig anyagi versenygekben támadja meg a másikat és marcangolja egymást.

Láthatjuk ebből mit terem a test és az anyag, amikor Istennek lelke nincsen benne, vagy amikor őszinte igazságvágy helyett hamisan nyerészkedő játékkal használja és forgatja az elveket.

Pedig mennyire más Izáias lelkesült látásában a nemzetek szent rendeltetése: hogy egyesülve összegyűljenek az Úr házában szent hegyére, amely fölülmelkedik minden halmonok (Iz. 2.1.)

Nem is lehetséges máshol a népek egysége, csak Alkotójuk, Istenük körül. Mert egyedül Tőle megyen ki a nemzetek törvénye és az Úr igéje. (Jz. 2.3.) Az eszme, mely diadalt ül az anyag fölött. Az anyag fölött, mely irigységet támaszt és gyűlöletet, elbizakodást és gyilkoló versenységet.

Csak Ő tanít meg utaira, amelyek övényein járván a népek kardjaikból szántó vasakat, dárdáikból sarlókat csinálnak. (Jz. 2.4.)

Csak Ő tűz ki felelősség ébresztő parancsolással a nemzetek elé célokat, hogy önnön fiaikat boldogítsák és külső hatalmaskodással ne hivalkodjanak, se pedig a világ kapzsi birtokára ne vágyjanak. Hanem a szellemiek szép kultuszában, az Úr világosságában járjanak, (Jz. 2.5.) könnyítvén a belső terheket, szépitvén édesítvén és a lelkeség felé emelvén az emberi életet. — Ilyen céloknak forró vágyai mellett nem emelnek majd nemzetek kardot nemzetek ellen és nem gyakoroltatnak többé hadakozásra. (Jz. 2.4.) Tehát a népeknek egysége csak az isteni magaslatok felé vivő törekvésekben lehetséges; a szájas demagógiában legkevésbé; mert a demagógok még a legkönynyebben összevesznek és zsarnokokká a legbiztosabban vedlenek.

Csak az Isten hegyének szemlélete és égi látomány jeledtet bajokat, békéltet nehéz helyzeteket és hatalmukkal a földiek zavart bajain segíteni csak az égiek tudniak.

A Szeplőtelen Fogantatás a legtündöklőbb és legbékésebb égi látomány, mert belőle épen az hiányzik, ami oka a háborúnak. Amikor a népek gyönyörködni tudnak benne, akkor örök békében megbékélnek és a szív tisztaság elégedettség-

A menekült székelyek kolóniájában.

Mióta a mi hős katonáink és szövetségeseink diadalmas hadai most egy éve kiverték alattomoson reánk támadt boszorkos szomszédunk gyáva, de annál vérmesebb reményű hordáit, megmutatva nekik a hazafelé vezető útát, a békés otthonából elűzött székely nép borzalmas kálváriáit, rengeteg szenvedés és aggodalom után végre nagy öröme visszatérhetett drága tűzhelyére, hogy a romokon új életet kezdjen. A szegény tölgyesi, borszéki s a szomszédos községekből elfutott hontalanok is epedve várták a jó hírt, hogy még ők is visszaköltözhetnek határszéli, regényes falujukba, de csak nem akart jönni ez a jó hír. A muszkák valahogy nagyon megszerették azokat az erdőkoszorúta, fenyőillatos, szép magyar falukat, hát csak ott maradtak még, ameddig hagyjuk, úgy gondolják.

Ilyenformán a határszéli menekült székelység még egyelőre kénytelen testvérei

szüksős kenyérére szorulni s valahol szerényen megélve várni, míg eljön az ő napja is.

A székely főváros, Marosvásárhely, érezte a kötelezettséget, mely kivert fajtestvérei beígadását illetőleg reá nehezedett, készséges baráti szívvel ölelte keblére hontalan szomszédait s mindent megtett, hogy azok, kik reá szorultak, elfelejték keservüket s otthon helyett ott-hont találjanak benne. Már egy éve is elmult, hogy jótékony misszióját folytatja. Ézalatt az idő alatt igen sok menekült karolt fel s jelenleg s több százra menő gyergyói székelynek nyújt szállást s mindennapi kenyeret. Most, hogy az amúgy is keblemetlen, de büös üzelmeik, titkos kereskedéseik, szemtelen tolakodásuk s a város polgárságának rendszeresen üzött kifosztása, meglopása miatt már szinte elviselhetetlenné vált lengyel s orosz internáltak száma kissé megesappant (bár még most is ezren felül van a számuk) ezeknek az érdemetlen, parazita keleti idegeneknek részére nagy bőkezűséggel fölépített, kényelmes, modern berendezésű barakkjait a város a menekült

székelyek részére engedte át. Azóta itt laknak, itt búsulnak, itt epekednek, itt várják szorongva a holdog pillanatot, mikor végre ők is hazatérhetnek oly régóta elhagyott, sok vért látott, ezernyi viszontagságot átszenvedett hazai földjükre. Egész külön kolóniát alkotnak ők is, e hatalmas barakkfaluban. A közös sors testvéreké tette őket, segítik, biztatják, bátorítják egymást. Néha-néha hírt is hallanak hazáról, fölvidul a lelki egy pillanatra, újra pislogni kezd reményük mécsé. Legkedvesebb helyük, mint otthon, itt is a templom volt kezdettől fogva. Ott panaszták ki Uruk előtt szívük számtalan keservét s ott szerettek árva lelkiüknek vigasztaló reményiséget. Épültünk búzgó ájtatoskodásukon s gyönyörrel hallgattuk áhítatos, szívhez szóló, jellegzetes éneküket. Egyidőre falusává lett a város, legalább a templom képe teljesen egy gyergyói istenháza kedves benyomását tette reánk.

Legujabban külön „templomuk” van. Már tudniük ott helyben, a barakk-táborban. Nem olyan díszes, mint az, hová eddig jártak, de hasonlíthatatlanul kedve-

Oberbauer A. utóda

Budapest, IV. Váci-utca 41.

A legjobb hírnévnek örvendő és legrégebb egyházi szerek ruhák, zászlók, stb. gyára — Arjegyék kiváratra ingyen és bérmentve.

ben és munkás szeretetében lesznek részeseik.

De tudnak-e Benne gyönyörködni? A felkiségek örömeit csak az Ég adhatja meg. Az égi erők működésébe fogantatja az alázatosak kezében van, akik szent áldozatokban és följánlásokban élnek. Az alázatos édes anyák kezében, akik engedelmes meghajlással Istennek följánlják szenvedő, vagy elesett fiaikért ontott síralmaikat. Az alázatos gyermekek, testvérek és jegyesek kezében, akik áhítatos imádságba foglalva följánlják sóhajait a messze távozottakért.

A katonák kezében, akik erős egyvereik birtoka mellett is alázatosan hajlítják meg térdüket, az Atya kezeibe ajánlva lelküket. Az ország védőszentjeinek kezében, akik porba hullottak, amikor érette földi életükbe imádkoztak és érette magukat tökéletes áldozatul vágytak nyújtani.

Az égi erők megindításának hatalma a Szeptelenül Fogantott Boldogságos Szűz Anyának szentséges kezében van, — aki megihlet minket és ellenségeinket, — aki megújítja régi csodáit, hogy most béke teremjen és azután a világ örök békéjéül a nemzetek lelkében isteni eszmények keljenek.

Szporni János.

A Sz. M. T. karácsonyi bazarja.

Szinte olyan álomszerűnek tűnik föl nekünk, ha visszagondolunk a Vigadó fényvillatos nagy termére, ahol annyi bájos dolgot láttunk, mint valami mesebeli tündérbertben, sajnos, csak rövid ideig, mintalhogyan a mozifilmekben szokás. Aki nem jött jóval előbb a megnyitás előtt, az már nem sokat látott a panoráma szépségeiből, mert a vásárosok prózai keze alig másfél óra leforgása alatt megfosztotta az állványokat minden poétikus szépségüktől. Pedig sok szépet lehetett ám itt látni. Festői csoportokban simulnak egymás mellé a rokonszületésű teremtmények. Itt a gyümölcsök ékeskednek: szőlő almával, dióval, amott a befőttek

integettek hivatagólag; még tovább a paradicsomok, ugorkák tetszelegtek az üveg burkolat alatt. A közepen nemzeti színű zászlók árnyékában pihentek a cukorkák és teasütemények, szóval: a delicatess, mindjárt a gondúzó finom borok szomszédságában. Odább a játékok vonzottak nagyszámú néző közönséget, különösen a mindenféle nemzeti ruhákba bujtatott babák. Ezek közül épen egy tucat a Löw Emilné ügyes kezének kreátiúrája. El is kapkodták őket hamarosan. Pedig veszedelmes közelségben tátoztatott mellettük egy nagy barna medve, nyakán a szomorító felírással: eladva. Malozsa, mandula, parrika, tea, szerénykedett egyik asztalon, míg a hátsó térben liba, ruca, tyúk, pulyka húzódtott meg testvériesen egy házikóban, egy apró, piros pántlikás malacfival. Lárma nélkül türték az érdeklődők simogatását s szeliden barátkoztak látogatóikkal, mert mindenki ben jövendő gazdjukat nézték, aki majd kenyeret ad nekik s gondoskodni fog jövendő pályájukról. Szerettünk volna hosszabbban időzni ennél a szép látványosságnál, de nem lehetett, helyet kellett adni az élet szürke realitásának: a vásárnak. Megritkult a babák sora, a befőttek, almák, szőlők hamar gazdára találtak. A malacfi sem sokáig élvezte a parkettet, gazdája akadt, elbúcsuzott pajtásaitól s vígan rőfögött az új tulajdonos ölében. Mert ölebe vitték. Csak nem fog most egy dísznő a sárban a saját lábán menni! — Persze mindez 11 óra után történt, püspök urunk megjelenése után, mert ő nyitotta meg a vásárt. Előbb azonban Balázs Ferenc kanonok üdvözölte a főpásztort a Sz. M. T. nevében igen talpraesett beszédben. Főlemlítette, hogy az Üdvözítő ostrommal kergette ki a templomból az üzérkedőket, akik a szent helyet barlanggá változtatták, de viszont a nemes szívek jótékonyága templommá avatja a vásártérteret is. Ezeket a cikkeket pedig nemes szívek adták össze. Főpásztorunk örömeinek adott kifejezést, hogy a jótékonyágnak ezt a tényét táncmulatság nélkül rendezték, mert a mostani komoly és nehéz időkben a tánc nem stilszerű nyihitési módja a nyomor enyhítésének. Aztán megtekintette a sátrakat, nagy meglege-

déssel szólott az ügyes kezek munkájáról. Hát bizony szép volt itt minden, de sokat is fáradtak a mi jó missziós hölgyeink. Lelkes és tevékeny elnökök dr. Roska Miklósné vezetésével büzzön kivették részüket úgy a gyűjtésben, mint a rendezésben és elárúításban: dr. Csabryné, Kárpissné, Présáné, Oelbergné, dr. József Manóné, Reithoferné, özv. dr. Setz Kurt-né, Löw Emilné, Szentpétery Ferencné, özv. Deutsch Adolfiné, Daubrawszkyné, Fekete Mihályné, Stojka Aurélné, özv. Ince Antalné. Az eredmény meg is felelt a várakozásnak. 7194 kor. folyt be az elárúításból és belépőjegyekből. A felülfizetők névsorát helyszűke miatt nem adhatjuk, de főlemlítjük, hogy Bürger Lipótné 300 koronával váltotta meg jegyét. Püspök úr 1340 koronával járult a jótékony cél sikeréhez. A Vörös Kereszt 2000 koronát, a város 2000 koronát adott a megvalósítandó népkonyhára, úgy hogy a december közepén megnyitandó népkonyhának 14000 korona áll rendelkezésére. Megemlítjük, hogy a Népbank 200 koronát adott erre az évre, s a jövő év kezdő hónapjára szintén 200 koronát fog adni. Az adakozók s kisebb közreműködők hosszú névsorát szintén nem közölhetjük, de megállapítjuk, hogy a humánus cél egybehozta s munkássává tette városunk társadalmának minden rétegét vallási és nemzetiségi különbség nélkül. Ezt a tényét örömmel adjuk nyilvánosságra, mert itt, ahol kilencben annyira széttagolódik a társadalom a különböző szempontok miatt, itt százszorosan szükséges van a testvéries egyetértésre, ami sok nemes tettek lehet előidézője. És örvendünk, hogy a Sz. M. T.-nak sikerült az emberszeretet munkájában összehoznia a társadalom különböző érdekszféráit. Ez egyúttal azt is bizonyítja, hogy nemcsak a vezetés van jó kezekben, hanem önzetlen, tevékeny munkatársak dolgoznak a sorompók közt. Még a vidék is hozzájárult a sikerhez. Alvincen Teleky Ilonka buzgalkodása 312 koronát juttatott a jótékony célra. A 46-osak tisztikara, az árkászok, s az 50-esek rezsije szintén adakozott lelmi cikkeket, az árkászok végezték azonkívül a belső rendezést is Papp hadnagy és Nagy Mihály Fer. városi főmérnök vezetésével.

sebb. Egyszerű, kis oltár van benne, felszerelését a jó szívek adták össze, a padokat hosszú, símára gyalult lócák helyettesítik, az orgonát egy kicsiny és szerény harmonium, van még a templomban egy persely a kegyes adományok részére (a begyűlt összeg a kápolna felszerelésére fordítják) s ha még főlemlítjük a szenteltviztartó pléh edénykét, akkor készen is vagyunk a „burtozat” elosorolásával. Itt e szerény, de tiszta és világos kápolnában gyűlnek össze naponkint a származásra, nyelvre, érzésre nézve oly messzeálló, de vallásukban, imádságos lelkületükben rokon székely menekültek és lengyel internáltak. Künn talán gyűlölök egymást, de itt, az Ur előtt egyesülnek az imádságban s az Ist. dicséretében.

Papjuk is van már a menekülteknek. Nem régen kapták. Bartalis János menekült borszéki plebános gondozza vele egy sorsba jutott saját és szomszéd hívei lelki üdvét dicséretes ügybuzgósággal. Sok viszontagságon ment át ő is egy hosszú év alatt, plebániája feldúlva, maga havi 133

koronát kitevő kongruájából és korpótlékljából tengeti életét, de feledi saját nyomortársát, hogy mint híveiért élő-haló lelképásztort a rábizott lelkeket vigasztalja, vezesse, tanítsa.

Igen, mert tanítás is folyik a táborban. A barakk egyik fele templom, a másik iskola. Kölsönként padokkal, feketetáblával, egy asztallal s székek felszerelve a tudomány e legújabb szerény csarnokában vígan tanít már Bencez gyergyóhollói tanító és felesége. Van tanítvány is elég, 120 felé jár a számuk. Mégis küzdelembe került ennyi iskolázatlan gyermek számára iskolát létesíteni. Maga a tanító, ki egyúttal kántor is, már tudniillik tisztelhetbi, szintén szerény körülmények között él, de hivatása élteti és boldogítja.

Igy folyik a kulturális munka itt, a város jóvoltából létesült menekült kolónián. Így foglalják le a lelkeket, így feledtetik velük a szomorú multat s a mostoha jelent, még beköszönt számukra is a boldogabb jövő.

HIREK.

— **Advent.** Az új kánoni kódex értelmében az adventi böjt megszűnt. Ez az intézkedés már az évi adventre is szól. Hasonlóképpen már az idén életbe lép a tiltott idő korlátozása is, mely szerint a tiltott idő karácsony napjával bezárólag megszűnik.

— **Csiky Miklós emlékalapra** Csibertics Imre 30, Cimbalmos József 20, és Király Gáspár 10 kor. adományoztak.

— **Oltáregyleti hírek.** A központi egylet vasárnap, december hó 9.-én tartja imádsását. Déléltől 10 órakor Szentségkítéssel szent mise, délután 4 órakor gyűlés, 5 órakor szent beszéd és litánia. — Marosilyéről 30, Abosfalváról 10 kor. tagdíj érkezett be.

— **Városi közgyűlés.** Egy szerény iktatói állás betöltése hozta át Inczedy Joksmann Ödön alispánunkat városunkba, hogy első hivatalos funkcióját végezze a közgyűlés keretében. Ezt az alkalmat föl is használta a város tanácsa és képviselőtestülete, hogy meleg óvációban részesítse az alispánt. Hosszú kocsisorban vonult a képviselőtestület 3.-án délben a vasúti állomáshoz az alispán fogadtatására. Az érkezőt Roska Miklós dr. polgármester üdvözölte szívvelyes szavakkal. Délután a közgyűlésre igen nagy számmal jelentek meg a képviselőtestületi tagok s lelkesen ünnepelték a népszerű alispánt. Roska M. dr. polgármester üdvözölte a város nevében, mely büszkén vallja szülöttjének az alispánt, aki példás szorgalmával, tehetségével s rátermettségével szerezte meg a vármegye egyhangú bizalmát. Kéri a város jövő emeléséhez a legmeszebbmenő támogatását. Az alispán lendületes szavakkal felelt az üdvözletre. Az állás, melynek betöltése őt áthozta, nem tartozik a kardinális állások közé, mégis elfoglaltság vesz erőt rajta, midőn első alkalommal végző hivatalos ténykedését mint a vármegye első tisztviselője. Lelki szeméi előtt meglevendik a mult sok színes képe. Sok arcot lát, akiket már gyermekkorában látott és hecsült. Látja a törvényszék épületét, ahol az ő bölcsője is ringott; az iskolát, hol a tudomány első magvait hintették lelkébe; a székesegyházat, ahol az Istenhez fohászokodott; a temetőt, ahol atyja porai nyugszanak. A gyermekből férfi lett, ő megint csak ide került, ennek a vármegyének szolgálatába, mely őt szülte s felnővekedni látta. Testestül-lelkestül lépett a vármegye szolgálatába, s igéri, hogy Gy.-fehérvár jövő fejlődését szívén fogja viselni, s minden polgár ügyét készséggel teszi magáévá, akár milyen nyelven is beszéljen az illető, vagy akár milyen templomban is imádkozzék. Gyulafehérvárnak ipari és kereskedelmi központnak kell lennie. Eljön az idő, amikor majd hozzáfoghatnak az alkotó munkához. Munkások vannak hozzá. A polgármester és tisztikara emberfeletti munkát végzett a háború tartama alatt s végez most is. Akkor munka is van itt készenlétben, hogy ehhez épen csak az Isten áldása szükséges még. Kéri a képviselőtestület s a polgárság támogatását. Hosszas éljenzés kísérte az alispán szép beszédét, amely után még Mayer Ödön dr. országgy. képviselő üdvözölte az alispánt a képviselőtestületi tagok nevében s ezzel áttérték az iktatói állás betöltésére.

A közgyűlés egyhangulag Semsch Emil rendőrségi írnokot választotta iktatóvá.

— **Fizet a nagy harang.** de meg kell vární. A harangok árának kiutalási ügye t. i. folyamatban van s egyszerre elintézni nem lehet. Karácsony előtt azonban minden egyházközség megkapja a kiutalást.

— **Halálozás.** A l t m a n n József, a helybeli izraelita népiskola igazgató-tanítója. Altmann Leó hegedűművész atyja életének 72. évében dec. 3.-án elhunyt. Temetése dec. 5.-én történt nagy részvét mellett.

— **Karácsonyi szünet.** Úgy értesültünk, hogy a karácsonyi szünet a nehéz közlekedési viszonyokra való tekintettel dec.

21.-én délben fog kezdődni s tart január 5.-éig bezárólag.

— **„József Főherceg Hadiárvaház“ Erdélyben.** Az erdélyi társadalom rendkívül kedves és rokonszenves gondolatot vetett fel. Elhatározták, hogy az erdélyi hadseregnek fővezérének, József főhercegnek nevére fogják elnevezni az egyik legnagyobb erdélyi hadiárvaházat. A mozgalmat az Erdélyi hadiárva és népinternátus egyesület indította meg, melynek elnöke gróf Teleki Gézáné, Béli Margit grófnő. Az egyesület már talált is az árvaház céljaira egészen megfelelő és aránylag csekély költséggel átalakítható épületet, egy üresen álló nemesi kuriát. József főherceg a napokban fogadta az egyesület elnökségét és a legszívesebben beegyezett abba, hogy a létesítendő árvaház Öfensége nevére viselhesse. Amidőn e hírt olvasóinkkal közöljük, meg vagyunk győződve arról, hogy mindenki áldozatkész lélekkel fog hozzájárulni e szép eszme megvalósításához. Kik érdemelnek meg jobban a támogatást, mint a szegény erdélyi hadiárva gyermekek, akiket még az otthonukból való menekülés is sújtott és ki az, akinek a neve a megörökítésre méltóbb lenne, mint József főherceg, aki a magyar nép iránt való szeretetének számtalan megnyilatkozásával nemcsak történelmünkbe, de a nemzet millióinak szívébe máris örökre beírta a nevét. A nemes célra szánt adományokat lapunk is szívesen közvetíti s eljuttatja gróf Teleki Gézáné elnökőné címére. (Kolozsvár, kir. itélőtábla.)

— **A Vas Székely leleplezése.** Vas szobor fogja hirdetni a székely katonák dicsőségét Székelyudvarhely városában. Ennek a Vas Székelynek dec. 8.-án van az ünnepélyes leleplezése. Királyunk Öfenséget József főherceg képviseli. Az ünnepi beszédet Ugron Gábor dr. belügyminiszter mondja, Embery Árpád főgimn. tanár pedig alkalmi ódáját szavalja el. Az ünnepélyen egész Erdély impozáns módon kiveszi részét, különösen a székely vármegyék, melyek hatalmas küldöttségekkel képviseltek magukat.

— **Betörő banda** garázdálkodik a városban. Minden éjjel barátságos látogatást végeznek civileknél és katonai lakásokban egyaránt. A katonai depó különösen megnyerte tetszésüket, mert ott sok szép és hasznos dolog akad, amit elvihettek boldog órák szép emléke képen. A városban is működik egy kötélre érdemes testület. Szegény emberek nehezen összeszedett holmiját emelik tovább s néha még a humor derűjétől sem idegenkednek. Egy szegény polgártársunk pl. dísnót őr. Természetes, hogy tisztelegtek nála is; elvitték mindenét. Érző szívűik azonban megdöbbant s másnap egy bödön zsirt visszajuttat neki azzal az írással, hogy megsajnálta s azért hozták vissza ezt a fazakat, hadd legyen neki is egy kis zsírja ebben a cudar világban. Hogy ugyanazon banda működik-e a városban és a városban, azt nem lehet tudni. Hogy a városi rendőrség nehezen tud nyomukba jutni, az még érthető, mert oly csekély a számuk, hogy a város területét nem ellenőrizhetik. De hogy a vár területén a katonaság nem tudja lefűlni őket, ezt nem értjük. A várba csak a fővárdán lehet bejutni és ki-

menni, esetleg a vársáncok egérutain, de ott is mindenütt őrség áll. Férfiépnek még tisztán búval és örömmel megrakodva is nehéz átvérgődni akár a főkapun, akár a sáncokon, mert igazolásra kényserítik, hát még ha fölbatyuzva akarna lesiklani a városba? Nagy a gyanuk tehát, hogy katonák végzik az éjjeli szállás-látogatásokat.

Szám: 18182—1917.

kig.

Hirdetmény.

Gyulafehérvár szab. kir. város tanácsa közhírré teszi, hogy az 1918. évi január hó 1-étől 1920. év december hó 31.-ig terjedő időre jogerősen bérbeadott, a város közönségének és az erdélyi püspöki uradalomnak jogához tartozó piaci vásárvám (A.) úgy a város közönsége jogaihoz tartozó B.) alatti külön álló díjszabályzat szerinti szemét- és üzérkedési vámot fenti időszakra — miután a legtöbbet ígérő Jáger Tamás az árverési feltételek 4. pontjának ismételt felszólításra eleget nem tett — nevezett terhére és hátrányára f. évi december hó 22. napja délelőtt 10 órára újabb nyilvános árverést hirdet a városi tanács nagyerőmére.

Kikiáltási ár az A.) tarifa szerinti vásárvámra évi 8800 kor. a B.) tarifa szerinti szemét- és üzérkedési váma nézve évi 11300 kor., megjegyezvén, hogy Jáger Tamás előbbire 12,100 K., utóbbira 14600 kor. vagyis összesen 26700 kor. ígérte tett. Bánatpénzül a kikiáltási ár 10%-a teendő le készpénz vagy tőzsdei árfolyam szerint számítandó állampapírban.

Írásbeli ajánlatok a szóbeli árverés megkezdése előtt kellő bánatpénzzel ellátva kiküldött árverési bizottsághoz adandók be azon világos kijelentéssel, hogy ajánlattevő az árverési feltételeket ismeri s magát azoknak mindenben aláveti, utóajánlatok vagy kellő bánatpénz nélkül beadott írásbeli ajánlatok tekintetbe nem vétetnek; — az írásbeli ajánlatnál külön-külön számmal és betűvel kiírandó, hogy mennyi ajánlatik az A.) és mennyi a B.) tarifára.

Bővebb felvilágosítás a városi tanács kiadóhivatalában közszemlére kitett s a hivatalos órák alatt megtekinthető árverési feltételek nyújtanak.

Gyulafehérvár, szab. kir. város tanácsától, 1917. nov. 23. napján tartott tanácsülésből.

Dr. Roska Miklós polgármester.

Pályázati hirdetmény.

A szerdahelyi róm. kath. népiskola kántortanítói állására pályázatot hirdet. Javadalma: I. Készpénzben: a) az egyház-pénztárából kántori-, földkántalanítási-, fületmény és szent mise alapok kamatja címén 263 kor.; b) az erdélyi róm. kath. iskola alaphól 210 kor.; c) püspöki uradalmi pénztárból kántori-, földkántalanítási-, fületmény és szent mise alapok kamatja címén 263 kor.; d) fizetés kiegészítő államségely s arra jogosultnak korpótlék és háborús segély. II. 9 hold 990 négyzetöl föld jövedelme 120 K. és a pol. közszétől 8 köbméter kemény tűzifa 40 kor. értékben.

Lakás: 2 szoba, konyha, kamra, csűr, istálló, sertésöl és konyhakerttel.

Kötelessége a kántortanítói teendők felkülsmeretes végzése. **Pályázati határidő: december 15.**

Szerdahely, (Szeben m.) 1917. nov. 15.

HUSEK Gyula
lelkész, isk. sz. elnök.

N.B. Községi ipariskolai tanításért külön díjazásban részesül.

Szám: 466.—1917.
végrh.

Árverési hirdetés.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a gyulafehérvári kir. járásbírótság 1916. évi 1006. számú végzése következtében Dr. Demény Henrik helyi ügyvéd által képviselt kereskedelmi bank r. t. javára, Magyarigeni adós ellen 339 K. s. jár. erejéig 1916. évi június hó 23-án foganatosított kielégítési végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 1780 koronára becsült következő ingóságok u. m.: 1 hordó 1 szőlő prés 7000 égetett téglá, a mely ingók Szász Pál 211-90, Magyarigeni tkptár 535, Szászsebesi tkptár, Julia tkptár 111 kor. s. j. kielégítésére is nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a gyulafehérvári kir. járásbírótság 1916. évi Pk. 2918—6. sz. végzése folytán 339 K. tőkekövetelés, ennek 1915. évi V. hó 18 napjától járó 6% kamatai, $\frac{1}{2}\%$ váltódíj és eddig összesen 55 kor. 95 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig, adosok lakásán Magyarigenben leendő megtartására 1917. évi december hó 28-ik napjának délelőtti 10 óraja határidőül kitézetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsaron alul is el fognak adni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. c. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Gyulafehérvár 1917. évi november hó 24 napján.

Szentmiklós András
kir. bír. vgtó.

Varróár.

Az én patent varróárom úgy varr mint a varrógép: bőrt, lábbelit, szerzőmöt, szíjjat, szörmét, szőnyeget, takarókat, sátor szövöket, utikabátokat, zsakokat stb. Kezelése felette könnyű. Nélkülözhetetlen mindenkinek, különösen kézműveseknek, gazdálkodóknak, katonáknak. Sok elismerő irat. Használhatósága garantálva. A teljes felszerelés ára cérnával együtt, négy különböző árral és használati utasítással a pénz előzetes beküldése mellett 4 kor. 10 fillér, utánvételt 4 kor. 40 fill. Hareterre csak a pénz előzetes beküldése mellett. Szállítási költségek nem számítanak. Elárúsítóknak árkedvezmény.

Megrendelhető: **Bennek Józsefnél,**
Troppau, Szilézia. Herrengasse 41. s — 12—20

Egyházi nyomtatványok jegyzéke.

Januári Relációk.

I. sz. Reláció: Apographa et tabellaris
conspicuum Matricularum. rsz. 365.

II. sz. Reláció: Kegyescéli adományok.
rsz. 366.

III. sz. Reláció: U. ez. esp. részére. rsz. 367.

IV. sz. Reláció: Az elmúlt évben tett új
alapítványokról rsz. 368.

V. sz. Reláció: Az elmúlt évben szer-
zett új ingatlanokról. rsz. 369.

Februári Relációk:

V. Reláció. Ehez tartoznak:

1. Pénztári napló, külv. rsz. 370, ive 6 f.

ugyanaz beliv. rsz. 370b. ive 6 f.

2. Rovatos kimutatás az egyház jö-
vedelmező alaptökeiről kül- és beliv.
rsz. 371 k. és 371 b. ive 8 f.

3. Leltár, kül- és beliv rsz. 372, 372b. Sf.

4. Kimutatás az év végén, vagyoni
állapotról kül- és beliv rsz. 374-b. 10f.

VI. Reláció. Nyugdíjalap, kiségitőalap
részére szóló befizetések. rsz. 375 6f.

(Csak esperesek részére.)

Márciusban Reláció nincs előírva.

Kaphatók: a Püspöki Lyceumi Könyv-
nyomdában Gyulafehérvárt.

Közgyűlési meghívó.

A Gyulafehérvári

Népbank Részvénytársaság

1917. december 23.-án délelőtt 10 órakor

az intézet helyiségében

Rendkívüli közgyűlést

tart, melyre a t. részvényeseket tisztelettel meghívja.

Gyulafehérvárt, 1917. november hó 26 án

az Igazgatóság.

Tárgysorozat:

1. Az Igazgatóság előterjesztése az intézet részvény-tőkéjének felemelése tárgyában.
2. Az alapszabályok módosítása.
3. Három igazgatósági és két felügyelő-bizottsági tag választása.

Az alapszabályok 19. §. értelmében kéretnek a t. részvényesek, hogy részvényeiket a szavazati jog gyakorolhatása céljából a közgyűlést 3 nappal megelőzőleg az intézet pénztáránál helyezték letétbe.

FLEMMICH A. FIAI

sima és mintázott selyemszövetek meckanikai szövődéje

WIEN,

Alapították 1838.

GYÁR:

VI., Webgasse 43.

600 alkalmazott.

Römerstadt, Mähren.

Készítmények:

templom-, zászló- és kárpitszövetek

minden stílusban, valamint

KÉSZ MISERUHÁK

dus választékban, mindenféle és ókeresztény formában is.

Eladás közvetlen a gyárból a legolcsóbb árban történik

Miseruhák javítása elvállaltatik.

Költségajánlat díjmentes.

Felelős szerkesztő: **Rass Károly.**

Nyomatott a Püspöki Lyceumi könyvnyomdában (Schäser Ferenc) Gyulafehérvárt.